

آیین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی

برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی

۱۳۹۷-۹۸ به بعد

دانشگاه صنعتی شیراز

مقدمه

پیرو آیین نامه مورخ ۹۷/۳/۱ دوره های تحصیلی کاردانی/کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی (ویژه دانشگاه های سطح ۱ و ۲ دولتی) وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، آیین نامه زیر تدوین گردید. این آیین نامه برای دانشجویان دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته ورودی سال تحصیلی ۹۷-۹۸ لازم الاجرا است.

هدف

ماده ۱. هدف تدوین این آیین نامه، تنظیم امور آموزش دانشگاه برای تربیت نیروی انسانی متخصص، متعدد و متناسب با نیازهای جامعه و ایجاد هماهنگی در فعالیت های آموزشی دانشگاه ها و موسسه های آموزش عالی کشور و استفاده بهینه از ظرفیت های موجود در ارتقای کیفیت آموزشی دانشجویان است.

تعریف ها

ماده ۲. برای رعایت اختصار، واژه های زیر در این آیین نامه به کار می رود.

وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

دانشگاه: منظور دانشگاه صنعتی شیراز است.

آموزش رایگان: منظور آموزش رایگان دانشجو در طول سنوات مجاز دوره تحصیلی بدون پرداخت هزینه در دانشگاههایی است که از بودجه عمومی دولت استفاده می کنند.

دانشجو: فردی است که در یکی از دوره های آموزش عالی برابر ضوابط معین، پذیرفته شده، ثبت نام کرده و مشغول به تحصیل است.

دانش آموخته: فردی است که یکی از دوره های تحصیلی را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدارک تحصیلی مربوط را دریافت کرده باشد.

حضور: منظور شیوه ای از آموزش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیت های آموزشی دانشگاه شرکت می کند.

غیر حضور: منظور شیوه ای از آموزش است که حضور فیزیکی دانشجو در فعالیت های آموزشی الزامی نیست.

نیمه حضور: منظور شیوه ای از آموزش است که بخشی از آن به صورت حضوری و بخشی از آن به صورت غیر حضوری انجام می شود.

شهریه پرداز: منظور آموزش دانشجو در یک دوره تحصیلی، به ازای پرداخت هزینه ها است.

نیمسال تحصیلی: هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته آموزش و دو هفته امتحانات پایانی است.

برنامه درسی: منظور مجموعه بهم پیوسته ای از دروس هر رشته تحصیلی با هدفی مشخص، مصوب مراجع قانونی است.

واحد درسی: میزان درسی است که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی ۴۸) ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می شود.

درس جبرانی: درسی است که به تشخیص گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجوی، در آغاز دوره تحصیلی مربوط ضروری است.

رشته تحصیلی: یکی از شعب فرعی از شاخه های علمی است که به لحاظ موضوع دارای قلمرو مشخص و متمایز از سایر شاخه های علمی است و به احراز دانش تخصصی، مهارت یا کارآمدی معینی می انجامد.

گرایش تحصیلی: هر یک از شعب یک رشته تحصیلی که ناظر بر تخصص آن باشد، که اختلاف دروس در دو گرایش از یک رشته نباید از ۷۰ درصد کل واحدهای رشته بیشتر باشد.

کارشناسی ارشد: دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی آغاز می شود و شامل ۲۸ تا ۳۲ واحد درسی است.

دکتری: دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی ارشد آغاز می شود و شامل ۳۶ واحد درسی است.

گروه آزمایشی: مجموعه رشته های مختلف تحصیلی در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمون مشترک، دسته بندی می شود.

گروه آموزشی: بنیادی ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیأت علمی دارای تخصص مشترک در یک رشته علمی یا چند رشته متجانس که به منظور ایجاد و اجرای آن رشته تحصیلی در دانشگاه تشکیل می شود.

دوره هم عرض: دوره ای است که در مجموعه گروه های آموزشی هم راستا تعریف می شوند.

شورای تحصیلات تکمیلی: یکی از شوراهای تخصصی اولین سطح سیاست گذاری بخشی دانشگاه می باشد که در حوزه معاونت آموزشی به ریاست معاون آموزشی تشکیل می شود و نسبت به سیاست گذاری و برنامه ریزی به منظور ایجاد هماهنگی در امور اجرایی در بخش مربوط و ارائه به شورای دانشگاه و هیأت رئیسه اقدام می نماید. شورای تحصیلات تکمیلی می تواند اختیارات مشخص شده در این آیین نامه را به گروه آموزشی با کمیته منتخب تفویض کند.

استاد راهنما: یکی از اعضای هیات علمی دارای مدرک دکتری تخصصی است که مسئولیت راهنمایی دانشجوی را در انجام رساله بر عهده دارد.

استاد مشاور: یکی از اعضای هیات علمی و یا فرد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط است که مسئولیت مشاوره دانشجوی را در انجام رساله بر عهده دارد.

رساله: مستند علمی است که در فرایند تحصیل دانشجوی دوره دکتری و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی و با راهنمایی استاد/استادان راهنما و حسب مورد بر اساس استانداردهای پژوهشی تدوین می شود.

شیوه آموزشی - پژوهشی: شیوه ای تحصیلی در دوره کارشناسی ارشد که برنامه درسی مربوط به آن، علاوه بر واحد های درسی، مشتمل بر اجرای یک پروژه تحقیقاتی است که منجر به رساله می شود.

شرط ورود به دوره و نحوه اجرای آن

ماده ۳. شرط ورود به دانشگاه، تایید شایستگی های عمومی از طریق پذیرفته شدن در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق ضوابط و مقررات مصوب است.

ماده ۴. آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی انجام می شود.

ماده ۵. آموزش رایگان برای هر دانشجو، در هر دوره تحصیلی صرفاً یکبار امکان پذیر است.

طول دوره تحصیلی

ماده ۶. مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری تخصصی، حداقل شش نیمسال تحصیلی و حداکثر هشت نیمسال تحصیلی است. دفاع از رساله در نیمسال ششم مشروط به رعایت سایر موارد آیین نامه و شیوه نامه مجاز است.

تبصره. در صورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش آموخته نشود، بنا به تشخیص استاد راهنما، گروه آموزشی و دانشکده مربوطه، مدت تحصیل وی حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی قابل افزایش است. برای دانشجوی مشمول آموزش رایگان، تحصیل در نیمسال اول با مجوز هیات رئیسه دانشگاه می تواند به صورت رایگان باشد اما در نیمسال دوم منوط به پرداخت هزینه ثابت است که طبق تعرفه هیأت امنای تعیین و طبق شیوه نامه مصوب دانشگاه دریافت می شود. چنانچه دانشجو در این مدت دانش آموخته نشود، پرونده وی برای تصمیم گیری درخصوص ادامه تحصیل به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع می شود.

حداقل و حداکثر واحدهای هر نیمسال تحصیلی

ماده ۷. دانشجو در هر نیمسال تحصیلی لازم است حداقل ۶ و حداکثر ۱۰ واحد درسی انتخاب کند.

تبصره ۱. دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی از شرط اخذ حداقل واحد آموزشی معاف است.

تبصره ۲. دانشجویی که احراز شرایط دفاع از رساله دکتری وی توسط استاد راهنما، گروه آموزشی و دانشکده مورد تایید قرار گیرد، می تواند درس رساله ۴ را همزمان با رساله ۳ اخذ نماید.

ثبت نام، انتخاب واحد و انتخاب واحد ناقص درسی

ماده ۸. دانشجو موظف است با توجه به تاریخ های تعیین شده در تقویم آموزشی دانشگاه نسبت به انتخاب واحدهای درسی خود اقدام نماید. عدم ثبت نام دانشجو در هر نیمسال تحصیلی بدون کسب اجازه از دانشگاه انصراف از تحصیل محسوب می شود.

تبصره ۱. در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقی مانده دانشجو در پایان نیمسال به تشخیص گروه آموزشی، دانشکده و شورای تحصیلات تکمیلی بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو به کمتر از ۶ واحد درسی برسد در این صورت این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می شود.

تبصره ۲. در صورتیکه بنا به دلایل غیرموجه تعداد واحدهای اخذ شده دانشجو در یک نیمسال به کمتر از ۶ واحد درسی برسد، کلیه دروس اخذ شده آن نیمسال حذف و دانشجو فقط می تواند در آن نیمسال تقاضای مرخصی تحصیلی نماید.

دروس دوره تحصیلی

۱- مواد عمومی

ماده ۹. تعداد واحدهای درسی دوره دکتری ۳۶ واحد است که در شیوه آموزشی- پژوهشی، ۱۲ تا ۱۸ واحد آن آموزشی و ۱۸ تا ۲۴ واحد باقی مانده پژوهشی (رساله) است. میزان دقیق واحد آموزشی هر رشته- گرایش بر اساس برنامه مصوب، به پیشنهاد دانشکده و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی تعیین می گردد. در شیوه پژوهشی تعداد ۲۸ تا ۳۳ واحد دوره مربوط به رساله و ۳ تا ۸ واحد آن واحدهای درسی مرتبط با موضوع رساله دانشجو است که با نظر استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی و دانشکده تعیین می گردد.

تبصره ۱. دروسی را که دانشجو قبلاً در دوره کارشناسی ارشد گذرانده است، تکرار آن در صورتی که عنوان درس بر اساس سرفصل برنامه مصوب دکتری باشد مجاز نیست.

تبصره ۲. حداکثر تعداد دروس اخذ شده با هر استاد برای هر دانشجوی دکتری ۲ درس است. برای اخذ درس سوم با استادی که قبلاً دو درس را اخذ نموده، موضوع باید در شورای تحصیلات تکمیلی مطرح شود.

۲- پیش نیاز و هم نیاز

ماده ۱۰. چگونگی و ترتیب ارائه کلیه دروس هر دوره با رعایت پیش نیاز (تقدم و تأخر) دروس (طبق برنامه درسی مصوب) بر عهده گروه آموزشی است.

۳- دروس جبرانی

ماده ۱۱. به تشخیص استاد راهنما و گروه آموزشی، دانش آموختگان دوره کارشناسی ارشد باید حداکثر ۳ درس با سقف حداکثر ۱۲ واحد درس جبرانی بگذرانند. هزینه این دروس طبق تعرفه مصوب هیات امناء دانشگاه از دانشجو دریافت می‌شود. گذراندن دروس جبرانی موجب افزایش حداکثر سنوات تحصیلی دانشجو نمی‌گردد.

تبصره ۱. در انتخاب دروس، اولویت با دروس جبرانی است تعیین تعداد و عناوین دروس بر اساس برنامه مصوب در هر رشته و زمان انتخاب آن‌ها بر عهده گروه آموزشی است.

تبصره ۲. حداقل واحدهای هر نیمسال بدون در نظر گرفتن واحد دروس جبرانی محاسبه می‌شود.

۴- دروس افتاده یا حذف شده

ماده ۱۲. دانشجویان مشمول آموزش رایگان دوره روزانه، در صورت حذف یا عدم کسب نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد آن درس، در صورتی که سنوات مجاز آموزش رایگان آنها تمام شده باشد موظف به پرداخت هزینه مربوطه می‌باشند.

۵- مباحث ویژه و نوین

ماده ۱۳. حداکثر دروس اخذ شده با عنوان مباحث ویژه یا مباحث نوین برای هر دانشجوی دکتری ۲ درس است. جهت اخذ بیش از ۲ درس مباحث ویژه یا مباحث نوین، موضوع باید در شورای تحصیلات تکمیلی مطرح شود.

۶- دروس روش تحقیق

ماده ۱۴. دانشجو پس از گذراندن آزمون جامع، ملزم به اخذ درس طرح تحقیق صفر واحدی به عنوان پیش نیاز اخذ درس رساله ۱، است.

تبصره. رفع پیشنیاز درس طرح تحقیق جهت درس رساله ۱ ممنوع است.

۷-درس رساله

ماده ۱۵. در شیوه آموزشی-پژوهشی واحد رساله دکتری به صورت چهار درس رساله ۱ تا ۴ ارائه می گردد. دانشجو پس از دفاع از طرح تحقیق رساله دکتری مجاز به اخذ دروس رساله می باشد.

نمره دروس دوره تحصیلی

۱-مواد عمومی

ماده ۱۶. ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس توسط مدرس آن درس و بر اساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف آموزشی - پژوهشی و نتایج امتحانات انجام می شود و به صورت عددی از صفر تا بیست محاسبه می شود.

تبصره ۱. مرجع ارزیابی دانشجو در هر درس، مدرس آن درس است.

تبصره ۲. برگزاری آزمون کتبی برای دروس نظری الزامی است.

تبصره ۳. نمره درس پس از قطعی شدن، غیرقابل تغییر است.

تبصره ۴. مدرس موظف است برگره های امتحانی هر درس را به عنوان سابقه درس، حداقل تا دو نیمسال تحصیلی بعد نگهداری نماید.

ماده ۱۷. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ است.

۲-دروس جبرانی

ماده ۱۸. نمره دروس جبرانی در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی شود.

۳-دروس افتاده

ماده ۱۹. دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند چنانچه در نیمسال های بعدی، درس یا دروس مذکور را با حداقل نمره ۱۶ بگذارند، نمره یا تمام نمره های مردودی قبلی در ریز نمرات تحصیلی دانشجو، فقط ثبت و باقی می ماند اما این نمره ها در محاسبه میانگین کل دوره بی اثر و صرفاً آخرین نمره قبولی در آن درس ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود.

تبصره. تسهیلات ماده ۱۹ شامل دانشجویانی که به دلیل تقلب و یا حکم کمیته انضباطی، نمره مردودی دریافت می کنند، نمی شود.

۴-درس طرح تحقیق

ماده ۲۰. ارزیابی درس طرح تحقیق به صورت قابل قبول و غیر قابل قبول است.

۵-درس رساله

ماده ۲۱. ارزیابی دروس رساله ۱ تا ۴ به صورت کیفی است. درجه ارزیابی همه دروس یکسان و در جلسه دفاع از رساله دانشجو تعیین می گردد.

غیبت در کلاس ها و امتحان های پایان ترم

ماده ۲۲. حضور دانشجو در تمامی جلسات و برنامه های درسی و دیگر فعالیت های آموزشی و پژوهشی دوره الزامی است.

تبصره. اگر دانشجو در درسی بیش از سه شانزدهم جلسات یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیبت کند، چنانچه غیبت دانشجو به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی غیر موجه تشخیص داده شود، نمره آن درس صفر و در صورت تشخیص موجه، آن درس حذف می شود. در این صورت رعایت حد نصاب ۶ واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می شود.

درخواست های دانشجو

۱-حذف و اضافه

ماده ۲۳. برنامه ریزی و تصمیم گیری درباره چگونگی و زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری درس، اعلام و ثبت نمره، تاریخ تجدید نظر و غیره بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی است.

تبصره. دانشجو در هر نیمسال تحصیلی، فقط در زمان مقرر حذف و اضافه مطابق تقویم آموزشی دانشگاه، می تواند حداکثر دو درس را حذف، انتخاب یا جا به جا کند، مشروط بر آن که تعداد واحدهای انتخابی وی از محدوده مجاز خارج نشود.

۲- حذف اضطراری (نهایی)

ماده ۲۴. در صورت اضطرار، دانشجو می‌تواند در زمان تعیین شده برای حذف نهایی در تقویم آموزشی، فقط یکی از درس‌های نظری خود را با تأیید استاد درس، گروه آموزشی و دانشکده مربوطه حذف کند؛ مشروط بر آنکه اولاً غیبت دانشجو در آن درس بیش از سه شانزدهم مجموع ساعات آن درس نباشد و ثانیاً تعداد واحدهای باقیمانده وی از ۶ واحد کمتر نشود.

تبصره. تاریخ تایید حذف اضطراری دروس دانشجویان تحصیلات تکمیلی توسط استاد درس، گروه آموزشی و دانشکده از روز اول حذف اضطراری هر نیمسال تا یک هفته بعد از آن است.

۳- حذف ترم با احتساب و بدون احتساب در سنوات تحصیلی

ماده ۲۵. حذف تمام دروس اخذ شده در یک نیمسال، فقط در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص استاد راهنما، گروه آموزشی، دانشکده مربوطه و شورای تحصیلات تکمیلی، دانشجو قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد. در این صورت نیمسال مذکور جزء سنوات مجاز تحصیل دانشجو محسوب خواهد شد. درخواست حذف ترم باید نهایتاً ۲ هفته قبل از شروع امتحانات پایان نیمسال، توسط دانشجو در سیستم اتوماسیون آموزشی ثبت گردد.

ماده ۲۶. در شرایط خاص، دانشجو می‌تواند با رعایت مدت مجاز تحصیل، حداکثر از دو بار حذف ترم با احتساب در سنوات تحصیلی استفاده کند.

تبصره. بررسی مصادیق حذف ترم بدون احتساب در سنوات تحصیلی در اختیار کمیسیون موارد خاص دانشگاه است.

۴- مرخصی تحصیلی با احتساب و بدون احتساب در سنوات تحصیلی

ماده ۲۷. دانشجو می‌تواند در طول دوره تحصیل با موافقت استاد راهنما، گروه آموزشی و دانشکده با رعایت مدت مجاز تحصیل، حداکثر از دو نیمسال مرخصی تحصیلی با احتساب در سنوات تحصیلی استفاده کند. درخواست مرخصی تحصیلی در اولین نیمسال تحصیلی مجاز می‌باشد. دانشجوی متقاضی مرخصی تحصیلی باید تقاضای خود را، نهایتاً دو هفته قبل از شروع ثبت نام اصلی (اینترنتی) در سیستم اتوماسیون آموزشی ثبت نماید.

تبصره. بررسی مصادیق مرخصی بدون احتساب در سنوات تحصیلی در اختیار کمیسیون موارد خاص دانشگاه است.

۵- ترمیم معدل کل

ماده ۲۸. چنانچه میانگین کل نمرات دانشجو پس از گذراندن تمام واحدهای درسی آن دوره کمتر از ۱۶ باشد، با نظر استاد راهنما، تأیید گروه آموزشی و دانشکده مربوطه، تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی به وی فرصت داده می‌شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۸ واحد درسی، میانگین کل دروس اخذ شده خود را به حداقل ۱۶ برساند. در صورت عدم موفقیت در ترمیم میانگین، دانشجو از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

تبصره. چنانچه دانشجو درس یا دروس را جهت ترمیم معدل کمتر از ۱۶ اخذ نماید نمره پذیرفته شده قبلی آن درس حذف نمی‌گردد و هر دو نمره پذیرفته شده دانشجو در معدل کل محاسبه می‌گردد.

۶- درخواست انصراف از تحصیل و بازپس گرفتن درخواست انصراف

ماده ۲۹. دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست خود را شخصاً و به صورت کتبی به گروه آموزشی مربوطه تسلیم کند. دانشجو مجاز است فقط برای یک بار و تا یک ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. در غیر این صورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.

تبصره ۱. تصمیم‌گیری برای بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل، بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی است.

تبصره ۲. در صورت انصراف دانشجو از ادامه تحصیل، دانشگاه مجاز است با رعایت ضوابط و مقررات مربوطه، صرفاً گواهینامه‌ای را بر اساس کارنامه تحصیلی دانشجو صادر کند.

استاد راهنمای رساله دکتری

ماده ۳۰. شرایط راهنمایی رساله دوره دکتری به شرح زیر می‌باشد.

۱- داشتن حداقل شش نیمسال سابقه تدریس در دوره تحصیلات تکمیلی و دانش آموختگی حداقل دو دانشجوی کارشناسی ارشد توسط استاد راهنما با مرتبه استادیاری ضروری است.

۲- یکی از موارد زیر:

الف: چاپ (یا ارائه پذیرش) حداقل سه مقاله در مجله‌های معتبر علمی پژوهشی طی سه سال گذشته.

ب: چاپ (با ارائه پذیرش) حداقل دو مقاله در مجله‌های معتبر علمی پژوهشی و در حال انجام یک طرح تحقیقاتی برون دانشگاهی طی سه سال گذشته.

۳- موافقت گروه آموزشی، دانشکده و شورای تحصیلات تکمیلی.

تبصره ۱. عضو هیأت علمی متقاضی راهنمایی دانشجوی دکتری باید حداقل یک ماه قبل از مصاحبه داوطلبان ورود به دوره شرایط فوق را احراز نموده باشند.

تبصره ۲. چنانچه استاد راهنما خارج از دانشگاه انتخاب شود لازم است موضوع مورد تایید شورای تحصیلات تکمیلی نیز قرار گیرد.

ماده ۳۱. مسئولیت راهنمایی دانشجو از نخستین نیمسال تحصیلی بر عهده استاد راهنما است که به پیشنهاد دانشجو از میان اعضای هیأت علمی با مرتبه استادیاری یا بالاتر و با موافقت عضو هیأت علمی و تأیید گروه آموزشی و دانشکده تعیین می‌شود. تا زمانی که استاد راهنما انتخاب نشده است، مدیر گروه وظایف استاد راهنما را بر عهده دارد.

تبصره ۱. در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی و دانشکده مسئولیت راهنمایی رساله دانشجو را دو استاد راهنما به طور مشترک عهده دار می‌شوند. مشروط به اینکه استاد راهنمای اصلی (اول) حداقل ۶۰ درصد هدایت رساله را بر عهده داشته باشد.

تبصره ۲. در صورتی که ارتباط استاد راهنما به هر دلیلی با دانشگاه قطع گردد، استاد راهنمای جایگزین می‌تواند از بین اعضای هیأت علمی داخل یا خارج از دانشگاه پس از تأیید گروه آموزشی، دانشکده و شورای تحصیلات تکمیلی انتخاب گردد (با رعایت شرایط ماده ۳۰).

استاد مشاور رساله دکتری

ماده ۳۲. شرایط استاد مشاور رساله دوره دکتری به شرح زیر می‌باشد.

۱- داشتن مدرک دکتری با مرتبه استادیاری یا بالاتر.

۲- راهنمایی یا مشاوره حداقل یک پایان نامه کارشناسی ارشد دفاع شده.

۳- پیشنهاد استاد راهنما و موافقت گروه آموزشی.

تبصره ۱. به تشخیص گروه آموزشی، دانشکده و شورای تحصیلات تکمیلی انتخاب استاد مشاور از بین متخصصان حرفه ای خارج از دانشگاه نیز بلامانع است.

تبصره ۲. در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنما می‌توان یک یا بیش از یک استاد مشاور از بین اعضاء هیأت علمی دانشگاه یا متخصصین خارج دانشگاه با مدرک دکتری و تأیید گروه آموزشی و دانشکده برای هدایت دانشجو تعیین کرد.

ظرفیت راهنمایی دانشجویان دکتری

ماده ۳۳. ظرفیت راهنمایی دانشجویان دکتری در هر سال تحصیلی و بصورت همزمان بر اساس مرتبه علمی عضو هیات علمی بصورت زیر می‌باشد.

حداکثر تعداد دانشجوی دکتری در هر سال			
دوره	روزانه و استعداد درخشان	نوبت دوم، بورسیه و تبدیل خارج به داخل	پردیس دانشگاهی
استادیار	۱	۱/۵	۰/۵
دانشیار	۲	۱	۱
استاد	۲	۱	۱
حداکثر تعداد همزمان دانشجوی دکتری			
دوره	روزانه و استعداد درخشان	نوبت دوم ، بورسیه و تبدیل خارج به داخل	پردیس دانشگاهی
استاد یار	۴	۲	۲
دانشیار	۶	۳	۳
استاد	۸	۴	۴

تبصره ۱. منظور دانشجویان بورسیه ورودی بدون آزمون و دارای معرفی نامه از وزارت علوم تحقیقات و فناوری می‌باشد.

تبصره ۲. استادیاران پس از احراز شرایط فوق الذکر، مجاز به راهنمایی دانشجوی دکتری می‌باشند.

تبصره ۳. در صورت به حد نصاب نرسیدن ظرفیت راهنمایی دانشجویان مقطع دکتری در دوره های نوبت دوم، بورسیه و تبدیل خارج به داخل، این ظرفیت می‌تواند در پذیرش دانشجویان پردیس دانشگاهی استفاده گردد.

تبصره ۴. در صورت وجود اساتید راهنمای مشترک، ظرفیت پذیرش دانشجو توسط هر استاد با توجه به در صد مشارکت اساتید راهنما تعیین می‌گردد.

فرصت مطالعاتی، ماموریت پژوهشی و مرخصی بدون حقوق

عضو هیات علمی

ماده ۳۴. اعضاء هیات علمی که برای فرصت مطالعاتی از کشور خارج می شوند، لازم است استاد راهنمای مشترک برای کلیه دانشجویان تحت راهنمایی خود تعیین نمایند تا در صورت درخواست دانشجو مبنی بر دفاع از رساله در زمان عدم حضور هیات علمی تمامی امور به استاد راهنمای دوم تفویض گردد.

ماده ۳۵. امکان پذیرش دانشجوی دکتری برای اعضای هیات علمی که از فرصت مطالعاتی یا ماموریت پژوهشی استفاده می نمایند وجود دارد مشروط به این که یک عضو هیات علمی به نمایندگی از وی در جلسه مصاحبه حضور داشته باشد.

ماده ۳۶. امکان پذیرش دانشجوی دکتری برای اعضای هیات علمی که از مرخصی بدون حقوق استفاده می نمایند وجود دارد مشروط به این که در جلسه مصاحبه حضور داشته باشد و در همراه آغاز به تحصیل دانشجو متعهد به حضور در دانشگاه باشد.

ماده ۳۷. عضو هیات علمی تحت شرایط ذیل می تواند از مرخصی بدون حقوقی که مدت زمان آن بیش از شش ماه و حداکثر یک سال می باشد استفاده نماید.

تعداد دانشجو	تعداد همزمان دانشجویان دوره های غیر شهریه پرداز تحت راهنمایی فرد متقاضی	تعداد همزمان دانشجویان دوره های شهریه پرداز تحت راهنمایی فرد متقاضی
مقطع	۱	۰
کارشناسی ارشد	۲	۰
دکتری		

تبصره ۱. صرفا اعضای هیات علمی که تعداد همزمان دانشجویان مقطع های کارشناسی ارشد و دکتری تحت راهنمایی آنها صفر دانشجو می باشد می توانند متقاضی استفاده از مرخصی بدون حقوق با مدت زمان بیش از یکسال باشند.

تبصره ۲. در صورتی که مدت زمان مورد تقاضا در ادامه مرخصی/ مرخصی های بدون حقوق قبلی عضو هیات علمی باشد، مدت زمان مرخصی بدون حقوق ذکر شده ماده ۳۷ و تبصره ۱ آن به صورت

مجموع مدت زمان درخواست شده با مجموع مدت زمان های مرخصی های استفاده شده منتهی به درخواست فرد می باشد.

تبصره ۳. در موارد پیش بینی نشده موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی مطرح می گردد.

تدریس در دوره دکتری

ماده ۳۸. عضو هیات علمی با مرتبه حداقل استادیاری در صورت موافقت گروه آموزشی مجاز به تدریس در دوره دکتری است.

آزمون جامع

ماده ۳۹. در شیوه آموزشی - پژوهشی دانشجو موظف است پس از گذراندن دروس دوره آموزشی در ارزیابی جامع شرکت نماید. ارزیابی جامع زیر نظر گروه آموزشی و دانشکده و با نظارت نماینده تحصیلات تکمیلی، توسط کمیته ارزیابی جامع مرکب از حداقل ۳ عضو هیات علمی با مرتبه حداقل استادیاری به شرح زیر برگزار می شود.

۱- استاد (استادان) راهنما.

۲- حداقل ۲ نفر عضو هیات علمی علاوه بر استاد (استادان) راهنما که به پیشنهاد شورای گروه آموزشی و تصویب دانشکده برگزیده می شوند.

تبصره ۱. برای ورود به مرحله ارزیابی جامع، کسب میانگین کل حداقل ۱۶ از تمام واحدهای آموزشی دوره الزامی است.

تبصره ۲. ارزیابی جامع در بازه آبان و آذر در نیمسال اول و اردیبهشت و خرداد در نیمسال دوم انجام می گیرد.

ماده ۴۰. آزمون جامع شامل آزمون کتبی و شفاهی می باشد.

تبصره ۱. سوالات آزمون کتبی از محتوای حداقل ۳ درس به پیشنهاد استاد راهنما و تصویب گروه آموزشی و دانشکده مربوطه در سطح تحصیلات تکمیلی تهیه می گردد.

تبصره ۲. سوالات آزمون شفاهی از محتوای حداقل ۳ درس به پیشنهاد استاد راهنما و تصویب گروه آموزشی و دانشکده مربوطه تهیه می گردد. دروس آزمون شفاهی می تواند با دروس آزمون کتبی متفاوت باشد. دروس آزمون شفاهی باید حداکثر تا یک ماه پس از آزمون کتبی برگزار گردد.

تبصره ۳. میانگین نمرات آزمون کتبی ۷۰٪ و میانگین نمرات آزمون شفاهی ۳۰٪ نمره نهایی را تشکیل می‌دهد و میانگین کل نمرات دانشجو در ارزیابی جامع نباید از ۱۶ (از ۲۰) کمتر باشد. در غیر این صورت، دانشجو مجاز است صرفاً یکبار دیگر، در تمام دروس ارزیابی جامع شرکت کند و آن را با موفقیت بگذراند، و صورت عدم موفقیت در بار دوم، پرونده دانشجو برای تصمیم‌گیری درخصوص امکان شرکت مجدد در ارزیابی جامع به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع می‌شود.

تبصره ۴. گروه آموزشی موظف است نتیجه ارزیابی جامع (کتبی و شفاهی) را حداکثر یک هفته پس از برگزاری امتحان شفاهی، از طریق دانشکده به مدیریت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه گزارش نماید.

تصویب طرح تحقیق رساله دکتری

ماده ۴۱. دانشجو موظف است حداکثر تا پایان نیمسال بعد از نیمسالی که امتحان جامع خود را با موفقیت گذرانده است طرح تحقیق رساله خود را مطابق با فرم طرح تحقیق مصوب دانشگاه و با همکاری استاد (استادان) راهنما تهیه و به گروه آموزشی ارائه داده و از آن دفاع نماید.

تبصره ۱. در صورت عدم تایید دانشکده با تمدید مهلت یک نیمسال تحصیلی جهت تحویل طرح تحقیق رساله دکتری به دانشکده، دانشجو اجازه ثبت نام در نیمسال بعد تحصیلی را ندارد.

تبصره ۲. به پیشنهاد استاد راهنما و تصویب دانشکده مدت فوق می‌تواند تا دو نیمسال دیگر تمدید گردد. پس از گذشت این مدت (پایان سه نیمسال بعد از نیمسالی که دانشجو امتحان جامع خود را با موفقیت گذرانده است)، در صورت عدم تصویب طرح، موضوع امکان ادامه تحصیل دانشجو در کمیسیون موارد خاص دانشگاه مطرح و تصمیم‌گیری خواهد شد.

ماده ۴۲. بررسی و تصویب طرح تحقیق رساله در جلسه‌ای علنی با حضور اعضای کمیته پیشنهاد رساله و با مدیریت نماینده تحصیلات تکمیلی انجام می‌پذیرد و دانشجو موظف است در جلسه حضور داشته باشد و از طرح تحقیق رساله خود دفاع کند. کمیته پیشنهاد رساله دکتری متشکل از استاد (استادان) راهنما، استاد (استادان) مشاور و دو نفر عضو هیأت علمی به پیشنهاد استاد راهنما و تصویب گروه مربوطه است. حداقل یکی از اعضای کمیته مذکور می‌بایست دارای مرتبه دانشیاری باشند.

تبصره ۱. همکاری با اعضای هیأت علمی یا متخصصان حرفه‌ای خارج از دانشگاه به عنوان عضو کمیته پیشنهاد رساله دکتری و کمیته رساله دکتری منوط به اخذ مجوز از شورای تحصیلات تکمیلی است

تبصره ۲. در صورتی که دانشجو در نوبت اول نتواند از پیشنهاد رساله خود با موفقیت دفاع کند، به او اجازه داده می‌شود تا در جلسه‌ای دیگر نسبت به دفاع از پیشنهاد رساله خود اقدام نماید. در غیر اینصورت از ادامه تحصیل محروم می‌گردد.

بسندگی زبان

ماده ۴۳. نمره بسندگی زبان انگلیسی دانشجویان دکتری به قرار زیر می‌باشد.

نام آزمون	حداقل نمره قابل قبول
Academic IELTS	۶
TOEFL PBT	۵۵۰
TOEFL IBT	۷۰
TOLIMO	۵۵۰
MSRT (MCHE)	۶۰
آزمون های دانشگاه‌های داخل	۶۰٪
آزمون نیمه متمرکز کنکور دکتری	۵۰٪

تبصره ۱. مهلت ارائه نمره بسندگی زبان قبل از دفاع از طرح تحقیق رساله است.

تبصره ۲. نمره بسندگی زبان دانشجویان شاهد و ایثارگر ۸۰ درصد نمره آزمون بستدگی زبان سایر دانشجویان می‌باشد.

گزارش پیشرفت تحصیلی

ماده ۴۴. دانشجوی دکتری باید در پایان هر نیمسال تحصیلی (و در صورت استفاده از فرصت مطالعاتی خارج از دانشگاه، بعد از فرصت مطالعاتی) در حضور اعضای کمیته گزارش پیشرفت تحصیلی و با نظارت نماینده تحصیلات تکمیلی، گزارش پیشرفت تحصیلی خود را بر اساس طرح تحقیق مصوب به صورت شفاهی ارائه نماید. اعضای کمیته باید نتیجه ارزیابی کیفی خود را به صورت (عالی، خوب، متوسط و ضعیف) ارائه دهند.

تبصره ۱. کمیته گزارش پیشرفت تحصیلی متشکل از افراد زیر است.

۱- استاد (استادان) راهنما

۲- حداقل یک نفر از داوران کمیته پیشنهاد رساله که به پیشنهاد گروه آموزشی و تصویب دانشکده برگزیده می‌شوند.

تبصره ۲. چنانچه ارزشیابی گزارش پیشرفت تحصیلی دانشجو ضعیف باشد، حداکثر یک نیمسال در مدت مجاز تحصیل به دانشجو اجازه داده می‌شود تا مجدداً گزارش پیشرفت تحصیلی خود را ارائه نماید. در صورتی که ارزشیابی گزارش پیشرفت تحصیلی دانشجو که در فرصت تعیین شده ضعیف باشد، از ادامه تحصیل و دریافت مدرک تحصیلی محروم می‌شود.

دفاع از رساله دکتری

ماده ۴۵. دانشجو پس از تدوین رساله و تأیید استاد راهنما و به شرط کفایت دستاوردهای علمی رساله، موظف است در حضور کمیته رساله و با مدیریت نماینده تحصیلات تکمیلی از رساله خود دفاع کند. کمیته رساله دکتری متشکل از استاد (استادان) راهنما، استاد (استادان) مشاور و سه نفر عضو هیأت علمی (یک نفر هیأت علمی با مرتبه حداقل دانشجویی خارج از دانشگاه صنعتی شیراز) به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تصویب گروه آموزشی و دانشکده مربوطه است.

تبصره ۱. نویسندگان مقالات مستخرج از رساله دکتری دانشجو نمی‌توانند به عنوان داور کمیته پیشنهاد رساله دکتری و داور کمیته رساله دکتری انتخاب شوند.

تبصره ۲. حداقل زمان لازم بین تصویب طرح تحقیق در دانشگاه و دفاع از رساله یک سال تمام می‌باشد.

تبصره ۳. احراز کفایت دستاوردهای علمی رساله (مطابق با اهداف طرح تحقیق) متناسب با موضوع رساله، قبل از دفاع از طریق چاپ یا اخذ پذیرش نهایی حداقل یک مقاله مستخرج از رساله برای دانشجویان در شیوه آموزشی - پژوهشی و دو مقاله برای دانشجویان در شیوه پژوهشی در مجلات معتبر ISI یا مجلات معتبر علمی پژوهشی داخلی (در زمان تحصیل دانشجو در مقطع دکتری) و با تأیید استاد راهنمای اول، گروه آموزشی و دانشکده مربوطه صورت می‌گیرد. دستاوردهای علمی یاد شده باید با ذکر نام دانشجو، حداقل نام استاد راهنمای اول و نام "دانشگاه صنعتی شیراز" باشد.

تبصره ۴. پس از احراز کفایت دستاوردهای علمی و تأیید حداقل یکی از داوران کمیته رساله، تاریخ دفاع تعیین شده و حداقل دو هفته قبل از دفاع، نسخه تایید شده رساله توسط استاد راهنمای اول، از طریق دانشجو به داوران تحویل می‌گردد.

تبصره ۵. جلسه دفاع از رساله با حضور نماینده تحصیلات تکمیلی به عنوان ناظر و مدیر جلسه و اعضاء کمیته رساله رسمیت می‌یابد.

ماده ۴۶. آخرین مهلت دفاع از رساله در نیمسال اول هر سال تحصیلی، یک روز قبل از شروع نیمسال دوم همان سال تحصیلی و در نیمسال دوم هر سال تحصیلی، یک روز قبل از شروع نیمسال اول سال تحصیلی بعد، مطابق با تقویم آموزشی دانشگاه، می‌باشد.

ماده ۴۷. ارزیابی رساله بر اساس کیفیت علمی پژوهش انجام شده، میزان نوآوری، چگونگی دفاع از یافته‌های پژوهشی و نحوه نگارش رساله انجام می‌شود.

تبصره ۱. در پایان جلسه دفاع، اعضای هیأت داوران، نمره رساله دانشجو را بر مبنای ۲۰ تعیین می‌نمایند. نماینده تحصیلات تکمیلی میانگین وزنی نمرات را بصورت زیر محاسبه می‌نماید.

- در صورت وجود استاد (اساتید) مشاور:

دو برابر میانگین نمرات اساتید راهنما + میانگین نمرات اساتید مشاور + مجموع نمرات داوران

تعداد داوران + ۳

- در صورت عدم وجود استاد مشاور:

دو برابر میانگین نمرات اساتید راهنما + مجموع نمرات داوران

تعداد داوران + ۲

تبصره ۲. نمره رساله در میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن با توجه به جدول زیر، به صورت قبول (عالی، خیلی خوب یا خوب) یا مردود اعلام می‌گردد

جدول ارزیابی

درجه	نمره
عالی	۱۹ تا ۲۰
خیلی خوب	۱۸ تا ۱۸,۹۹
خوب	۱۶ تا ۱۷,۹۹
مردود	کمتر از ۱۶

تبصره ۳. چنانچه ارزشیابی رساله مردود اعلام شود، با تأیید هیأت داوران، حداکثر یک نیمسال در سقف مدت مجاز تحصیل به دانشجوی اجازه داده می‌شود تا دوباره در جلسه دفاع شرکت و از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۴. دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از رساله خود با درجه قبولی دفاع کند، فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی به وی اعطاء می‌شود.

ماده ۴۸. دانشجو پس از تاریخ دفاع از رساله حداکثر سه ماه فرصت دارند که پرساله خود را مطابق با تصحیحات کمیته رساله به استاد راهنما تحویل دهند و حداکثر شش ماه پس از تاریخ دفاع می‌بایست فرایند تسویه حساب خود را انجام دهند. در غیر این صورت دانشجو باید برای ترم جدید مطابق با هزینه‌های مصوب هیأت امناء ثبت نام و مجدداً از رساله خود دفاع نماید. تاریخ فراغت از تحصیل دانشجو تاریخ جلسه دفاع جدید است.

دانش آموختگی و محروم از تحصیل

۱- دانش آموختگی

ماده ۴۹. تاریخ دانش آموختگی، زمان ثبت آخرین نمره درس دانشجو در اداره آموزش دانشگاه است.

ماده ۵۰. میانگین کل نمرات دانشجو در پایان دوره نباید از ۱۶ کمتر باشد، در این صورت دانش آموخته دوره کارشناسی ارشد شناخته نمی‌شود.

۲- محروم از تحصیل

ماده ۵۱. در موارد زیر دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری محروم می‌شود:

(الف) عدم ثبت نام در هر نیمسال بدون درخواست اخذ مرخصی در زمان مقرر.
(ب) عدم کسب نمره قابل قبول پس از حداکثر دو بار شرکت در آزمون ارزیابی جامع (با رعایت تبصره ۳ ماده ۴۰).

(ج) عدم موفقیت در دفاع از پیشنهاد رساله حداکثر بعد از دو مرتبه.

(د) کسب درجه ضعیف در گزارش پیشرفت تحصیلی حداکثر بعد از دو مرتبه

(ه) به پایان رسیدن مدت مجاز تحصیل دانشجو (با رعایت تبصره ماده ۶).

(و) میانگین کل نمره‌های درسی دانشجو (با رعایت تبصره ماده ۲۸) کمتر از ۱۶ شود.

ز) انصراف از تحصیل (با رعایت ماده ۲۹)

ح) غیر قابل قبول ارزیابی شدن رساله دانشجو (با رعایت تبصره ۳ ماده ۴۷).

ی) اقدام به تخلف علمی (سرقت علمی، جعل، تقلب، کپی برداری و غیره) درحین تدوین رساله

تبصره ۱. احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام رساله از سوی مؤسسه، منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادر شده خواهد شد.

تبصره ۲. در صورت محروم شدن دانشجو از ادامه تحصیل، دانشگاه مجاز است با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، صرفاً گواهینامه‌ای را بر اساس کارنامه تحصیلی مبنی بر اینکه دانشجو چه دروسی را در چند واحد و با چه نمره‌ای گذرانده صادر کند.

تفسیر، نظارت و تصویب

ماده ۵۲. تفسیر و نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه و بررسی موارد خاص دیگر به حسب مورد بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی است.

ماده ۵۳. این شیوه نامه مشتمل بر یک مقدمه، ۵۳ ماده و ۶۱ تبصره در تاریخ ۹۷/۶/۲۴ به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه صنعتی شیراز رسیده و از زمان تصویب لازم الاجرا است.